

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 10. januar 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mikkel Holt Christensen
Sagsnr.: 2021-0030-7017
Dok.: 2260710

Besvarelse af spørgsmål nr. 373 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 373 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. december 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Troels Sten Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 373 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen: *”Vestegnens Politi har fået nok af voksende problem: ”Vi kommer efter dig”*”, tv2lorry.dk, 27. november 2021, og i forlængelse heraf oversende en tabel over udeblevne udlændinges nationaliteter i henholdsvis straffesager og fogedsager i løbet af de seneste 5 år? Og vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for, hvorvidt offentlige ydelser som eksempelvis kontanthjælp, uddannelsesstøtte, førtidspension, SU og boligstøtte, ophører, når en udlænding uden lovlig grund udebliver fra en straffe- eller fogedsag?”

Svar:

1. Regeringen tager problematikken med tiltaltes udeblivelse fra retsmøder i straffesager meget alvorligt og præsenterede i februar 2021 en række tiltag, som har til formål at begrænse tiltaltes udeblivelse. Tiltagene, der bl.a. vedrører et skærpet dokumentationskrav til tiltaltes udeblivelse ved lovligt forfald og nedsættelse af visse offentlige ydelser i tilfælde af tiltaltes udeblivelse, trådte i kraft den 1. juli 2021 og skal bl.a. medvirke til at sikre tiltaltes fremmøde i straffesager og respekten for retsvæsenet.

Jeg er tilfreds med – som det fremgår af den pågældende artikel – at anklagemyndigheden har fokus på at anmode retten om at træffe anholdelsesbeslutning, når en tiltalt er udeblevet fra en straffesag, og at politiet herefter anvender de nødvendige ressourcer og efterforskningskridt, så vedkommende fremstilles for retten.

2. For så vidt angår spørgsmålet om oversendelse af en tabel over udeblevne udlændinges nationaliteter i henholdsvis straffe- og fogedsager i løbet af de seneste 5 år har Justitsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at politiet ikke har oplysninger om personer, der er udeblevet fra retsmøder forud for afsigelse af en anholdelsesbeslutning.

Såvel i fogedsager som i straffesager kan retten afsige en anholdelsesbeslutning, såfremt skyldneren i en fogedsag eller den tiltalte i en straffesag udebliver uden lovligt forfald, hvis der forud for retsmødet er forkyndt en lovlig tilsigelse for den pågældende skyldner i en fogedsag, eller den pågældende tiltalte er behørigt tilsagt til et retsmøde i en straffesag.

Der afsiges hvert år flere tusinder anholdelsesbeslutninger på landsplan, hvorefter det er politiets opgave at finde den pågældende og fremstille vedkommende for retten.

Det vil forudsætte en gennemgang af den bagvedliggende sag, hvis der skal tilvejebringes oplysninger om nationaliteten for den enkelte person, der måtte være omfattet af en anholdelsesbeslutning.

Udarbejdelsen af en tabel over udeblevne udlændinges nationaliteter i henholdsvis straffe- og fogedsager i løbet af de seneste fem år vil således forudsætte en særdeles ressourcekrævende gennemgang af et meget stort antal sager.”

Justitsministeriet har desuden til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om antallet af udeblevne fra straffesager i løbet af de seneste 5 år.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i POLSAS ikke findes selvstændige gernings- eller afgørelseskoder vedrørende udsættelse af en domsforhandling eller tiltaltes udeblivelse. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe de ønskede oplysninger. Det vil således forudsætte en omfattende manuel gennemgang af et meget stort antal sager, hvis de ønskede oplysninger skal tilvejebringes.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Domstolsstyrelsen registrerer ikke, om en sag vedrører en udlænding. Det vil således kræve en omfattende manuel gennemgang af sager at tilvejebringe sådanne data.”

3. For så vidt angår spørgsmålet om ophør af visse offentlige ydelser i tilfælde af tiltaltes eller skyldneres udeblivelse fra straffe- eller fogedsager har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Beskæftigelsesministeriet, der har oplyst følgende:

”Beskæftigelsesministeriet kan oplyse, at med virkning fra den 1. juli 2021¹ nedsættes en række forsørgelsesydelser til niveauet for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse efter § 22, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik for personer, der er tiltalt i en straffesag og er udeblevet fra et retsmøde trods lovlig indkaldelse og uden dokumenteret lovligt forfald, og såfremt retten har truffet anholdelsesbeslutning i sagen, jf. retsplejelovens § 757. Beløbet er nedsat i en periode på 12 uger fra det tidspunkt, hvor retten har truffet beslutning om anholdelse.

Det drejer sig om ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, pensioner efter lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. samt fleksløntilskud og tilskud til selvstændig virksomhed efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Boligstøtte samt øvrige ydelser som eksempelvis arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og barselsdagpenge nedsættes ikke.

Reglerne om nedsættelse af disse forsørgelsesydelser i 12 uger forudsætter, at der er tale om en straffesag, som ikke kan fremmes til dom uden den tiltaltes tilstedeværelse, og hvor retten har truffet anholdelsesbeslutning i sagen, jf. retsplejelovens § 757, fordi tiltalte er udeblevet fra retsmødet trods lovlig indkaldelse og uden dokumenteret lovligt forfald.

Der findes ikke tilsvarende regler om nedsættelse af offentlige forsørgelsesydelser som følge af udeblivelse uden lovligt forfald fra en fogedsag.

Derudover kan udbetaling af offentlige ydelser, herunder blandt andet udbetaling af førtidspension, folkepension, kontanthjælp m.v., arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, barselsdagpenge m.v. og SU, i visse situationer helt ophøre, hvis en person er eftersøgt af politiet.

De nærmere betingelser herfor fremgår af lov nr. 327 af 18. maj 2005 om ændring af lov om social pension og andre love (ophør af udbetaling af social pension og andre ydelser ved unddragelse af strafforfølgning eller straffuldbyrdelse).

¹ Trådte i kraft ved lov nr. 1171 af 8. juni 2021 (Nedsættelse af visse offentlige ydelser ved tiltaltes udeblivelse uden dokumenteret lovligt forfald).

Loven omfatter for det første personer, der bevidst unddrager sig strafforfølgning i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, hvor politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, eller hvor der allerede foreligger en varetægtsfængslingskendelse (in absentia). Fælles for denne afgrænsning er, at der skal være tale om en lovovertrædelse, der kan medføre varetægtsfængsling. Det er desuden et krav, at der allerede foreligger en varetægtsfængslingskendelse, eller at politiet eftersøger personen med henblik på varetægtsfængsling.

Loven omfatter desuden personer, som bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsforfølgelse, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.”